

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Gheorghe Durnă,
*Director general al Direcției Generale de Asistență Socială și
Protecția Copilului Brașov*
Str. Iuliu Maniu, nr. 6
Municipiul Brașov

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 8032 / 29. MAI. 2018

RECOMANDARE

Nr. ¹⁴.....din.....29.MAI.2018...2018

**referitoare la respectarea dispozițiilor Ordinul nr. 27/2004 pentru
aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru
protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități în Casa de
tip familial Sf. Patrick din cadrul Complexului de servicii Hărman**

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat o anchetă privind cazul unui minor de 16 ani ce a încercat să se sinucidă chiar în ziua de Paști, în centrul de tip familial în care locuiește de ceva vreme, mai exact evenimentul s-a petrecut duminică, 8 aprilie 2018, la Casa de tip familial Sf. Patrick din cadrul Complexului de servicii Hărman.

În data de 2 mai 2017, Cornelia Cor, expert în cadrul Biroului Teritorial Brașov, în baza împuternicirii Avocatului Poporului nr. 6624 din 27 aprilie 2018, a efectuat o anchetă la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov și la Casa de tip familial Sf. Patrick, Hărman, județul Brașov, în vederea lămuririi împrejurărilor ce au condus la producerea acestui eveniment, modul în care minorul a avut acces la medicamente psihotrope, condițiile în care sunt păstrate astfel de medicamente, măsurile dispuse după acest incident.

Casa de tip familial Sf. Patrick este situată în comuna Hărman, str. Gării, nr. 499, județul Brașov, și face parte din Complexul de Servicii Hărman, acesta fiind un complex adresat copiilor cu sau fără dizabilități, având în structura sa patru case de tip familial (CTF „Sf. Patrick“ Hărman, CTF „Donald“ Hărman, CTF „Peter Pan“ Lunca Călnicului și CTF „Greierașul“ Teliu) și o locuință protejată (L.P. „Casa Irlanda“ Hărman).

C.T.F. "Sfântul Patrick" este o instituție de asistență socială de tip rezidențial, de interes public, serviciu social fără personalitate juridică, pentru copii/tineri aflați în dificultate, din cadrul Complexului de Servicii Hărman, aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov.

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în Casa de tip familial "Sf. Patrick" sunt: copiii/tineri separați temporar sau definitiv de părinți, ca urmare a stabilirii măsurii plasamentului, cu vârste cuprinse între 3-26 ani, de ambele sexe, cu dizabilități.

I. Din documentele puse la dispoziție și în urma discuțiilor purtate cu doamna Daniela Luca, director general adjunct în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, în ceea ce privește cazul minorului care a încercat să se sinucidă chiar în ziua de Paști, în centrul de tip familial unde locuiește, se evidențiază următoarele:

Minorul, _____, în vârstă de 16 ani, este instituționalizat din anul 2009 la C.T.F. "Sf. Patrick". La acest centru a ajuns după ce doamna _____, asistent maternal, a solicitat instituționalizarea acestuia motivat de faptul că nu poate gestiona comportamentul minorului.

Începând cu anul 2017, minorul nu a mai avut o încadrare în grad de handicap, ci doar un certificat de orientare școlară și profesională pentru învățământul de masă. În prezent, este în curs de întocmire un nou dosar pentru încadrarea în grad de handicap a minorului, având în vedere noile observații medicale.

Doamna Daniela Luca, director general adjunct, ne precizează că în data de 11 aprilie 2018, a primit o informare scrisă, înregistrată la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov în data de 10 aprilie 2018, informare prin care doamna Milena Popa, șef complex- Complexul de Servicii Hărman, aducea la cunoștința conducerii D.G.A.S.P.C. Brașov internarea de urgență a minorului _____, fiindu-i semnalată telefonic de către angajata de serviciu o posibilă tentativă de suicid a beneficiarului, în vârstă de 16 ani.

Având în vedere cele menționate în adresa doamnei Milena Popa, șef complex- Complexul de Servicii Hărman, doamna director general adjunct a dispus efectuarea unei anchete și a unui control cu privire la cele întâmplate. În această situație, a fost desemnat managerul de caz să se deplaseze la centru de unde să ia toate informațiile necesare, a fost întocmit un raport și s-a propus constituirea comisiei de disciplină pentru cercetarea persoanelor implicate în acest incident, **evenimentul fiind în curs de cercetare.**

Din primele declarații luate personalului în cauză, rezultă că doamna _____, educator în cadrul Complexului de Servicii Hărman - CTF „Sf. Patrick“, a intrat în tura de la ora 19, iar conform Registrului de predare tură, a preluat totul în regulă.

Conform declarației scrise a doamnei _____:

"La ora 20:00 toți beneficiarii erau la masă iar _____ a refuzat să mănânce, menționând că este așa de supărat că nici mâncare nu îi trebuie, l-am convins să mănânce o felie de pâine cu pateu. La ora 20:15, vrând să le administrez tratamentul am constatat că dulapul de medicamente era deschis iar _____ mi-a spus că a luat 5 pastile de Depakine 500. Inițial am crezut că glumește dar _____ și _____ mi-au mărturisit că și înainte cu o seară a vrut să ia pastile iar în cursul zilei a vrut să se curenteze în baie sau să spargă un bic pentru a-și tăia venele, lucruri confirmate și de _____. La ora 20:25 am apelat serviciul

112 și am solicitat ambulanța. Până la sosirea acesteia m-am plimbat și am povestit cu [redacted] prin curte deoarece avea stări de somnolență și tremura."

Din Raportul întocmit de managerul de caz, înregistrat la D.G.A.S.P.C. cu nr. 19263 din 12 aprilie 2018 rezultă că, la momentul la care doamna [redacted] a dorit să procedeze la administrarea tratamentului copiilor, aceasta a sesizat că:

- "dulapul era descuiat și cheia cu lacătul se aflau pe blatul din bucătărie. Imediat după această constatare, minorul [redacted], i-a declarat că a înghițit 5 pastile de Depakine din dulapul cu medicamente.

Doamna [redacted] a sunat la 112 imediat deoarece copilul tremura, acuza stări de leșin și somnolență; Doamna [redacted] nu știe cu cine a vorbit de la Poliția Hărman, nici de la Serviciul de Investigații Criminale și nu a întocmit niciun proces verbal cu privire la inventarul medicamentelor (a numărat pastilele, dar nu știe câte ar fi trebuit să fie în total (...))."

Din declarațiile personalului angajat la C.T.F. "Sf. Patrick" rezultă că, în mod obișnuit, cheia de la dulapul cu medicamente se ținea într-o cămară, ascunsă într-un "totos", cămară care nu se ține încuiată, beneficiarii având acces la ea, însă educatoarea în cauză nu își explică cum acea cheie a ajuns pe blatul de la mobila din bucătărie.

II. Din documentele puse la dispoziție și în urma discuțiilor purtate cu doamna Milena Popa, șef complex- Complexul de Servicii Hărman, în ceea ce privește cazul minorului care a încercat să se sinucidă chiar în ziua de Paști, în centrul de tip familial unde locuiește, se evidențiază următoarele:

Doamna Milena Popa, șef complex C.S. Hărman, ne precizează că, în data de 8 aprilie 2018, în jurul orei 22, a fost contactată telefonic de către angajata de serviciu, [redacted], educator în cadrul Complexului de Servicii Hărman - CTF „Sf. Patrick“, aceasta semnalându-i o posibilă tentativă de suicid a beneficiarului [redacted], minor în vârstă de 16 ani, care conform declarațiilor sale a înghițit 5 pastile de Depakine.

Doamna Milena Popa precizează că a sfătuit angajata să sune la 112, lucru pe care îl făcuse.

S-a prezentat Serviciul de ambulanță care a preluat minorul. La fața locului a sosit și echipa de investigații criminalistice care a procedat la efectuarea cercetărilor, s-au făcut fotografii, au fost numărate pastilele.

În data de 10 aprilie 2018, doamna Milena Popa, șef complex C.S. Hărman, s-a prezentat la CTF „Sf. Patrick“ și a procedat la efectuarea investigațiilor necesare, a discutat cu personalul implicat și a luat legătura telefonic cu doctorița care se ocupa de minorul [redacted], internat la secția NPI din cadrul Spitalului Clinic de Copii Brașov. Din discuțiile avute cu doamna doctor a reieșit că viața copilului nu a fost pusă în pericol iar acesta a rămas internat strict pentru observație comportamentală și nu pentru tratamentul medical necesar unei eventuale intoxicații.

Cât privește modul în care minorul a avut acces la medicamente, doamna Milena Popa ne precizează că, din procedurile existente, dulapul cu medicamente este în permanență închis, iar cheia, când nu se află la angajat în buzunar, se află într-o cămară unde minorii nu au acces.

Doamna Milena Popa susține, contrar declarațiilor scrise ale doamnei educator , că angajata în cauză i-a declarat că singurul moment în care minorul, , ar fi putut avea acces la medicamente este acela în care dânsa a scos din dulap pliculețele cu medicamente pentru a le administra beneficiarilor, însă copilul nu ar fi putut trece neobservat de dânsa. Lucru pe care l-a realizat ulterior situației de criză.

Părerea doamnei șef de centru este că minorul nu a luat nicio pastilă, ci a făcut gestul pentru a manipula emoțional situația, pentru a atrage atenția asupra lui. Mai mult, la momentul întoarcerii la serviciu, doamna asistentă medicală a făcut stocurile și a constatat că nu lipsește nicio pastilă, ceea ce îi întărește ideea că minorul nu a dorit altceva decât să atragă atenția.

Minorul este tulburat și de faptul că sora acestuia a plecat din centru într-o familie. Familia sa nu îl vizitează, nu păstrează legături personale cu . frecventează cursurile aceleiași școli unde învață și sora lui, însă aceasta îl evită, cu toate că ține la ea.

În ceea ce privește informarea tardivă privind evenimentul ce a avut loc, doamna Milena Popa precizează că dânsa este reprezentantul legal al minorului și a apreciat că minorul nu se află în pericol, acesta fiind preluat de Serviciul ambulanță și internat în spital. Totodată, precizează că nu a avut posibilitatea tehnică de a informa pe altcineva, fiind vorba de perioada sărbătorilor pascale, procedând la informarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov în prima parte a primei zile lucrătoare, respectiv în data de 10 aprilie 2018.

III. Minorul, , în vârstă de 16 ani, și-a exprimat dorința de a discuta cu reprezentantul instituției Avocatul Poporului, având în acest sens obținut anterior și consimțământul, exprimat verbal, al reprezentantului său legal. Discuțiile cu minorul s-au desfășurat în prezența și cu participarea doamnei psiholog, .

Din primele sale declarații, afirmă că îi este dor de familia lui, că are 9 frați, însă cei din familie nu îl vizitează pentru că nu au bani, nu au o mașină cu care să se poată deplasa, ultima dată a fost dus de reprezentanții D.G.A.S.P.C. Brașov să-și vadă familia în anul 2017. Își dorește să plece acasă la familia sa, la Râșnov, sau la un centru unde sunt copii normali, copii cu care să poată alerga și să facă întreceri cu bicicleta. Cu sora lui se vede la școala, la Colegiul Tehnic Maria Baiulescu din Brașov, unde el este elev la profilul alimentație publică.

De când a plecat sora lui din centru, minorul susține că s-a închis în el, că se simte trist. Este trist și pentru că nu poate asculta muzica la volum maxim.

Legat de incidentul din seara zilei de 8 aprilie 2018, susține că dulapul cu medicamente era deschis, își amintește că a înghițit pastilele în jurul orei 20 (8 seara), după care a plecat să facă un duș, a vrut să se taie, însă a început să tremure, să se simtă rău și i-a spus doamnei .

De asemenea, minorul susține că și-a mai luat o dată pastilele singur, însă a luat doza prescrisă de medic, cunoaște doza pe care are voie să o ia din medicamentul Depakine.

De asemenea, acesta ne precizează că dulapul cu medicamente era deschis, lacătul și cheile fiind pe "pervaz" (blatul mobilierului de la bucătărie).

Totodată, minorul adaugă că situația s-a schimbat abia după evenimentul produs, în sensul că, în prezent, dulapul este în permanență închis.

Față de cele expuse, constatăm următoarele:

- minorul _____, în vârstă de 16 ani, are multiple internări pe secția NPI a Spitalului Clinic de Copii Brașov. Doar din documentele ce ni s-au pus la dispoziție, pe parcursul anului 2017 a avut 5 bilete de externare (12.01.2017, 14.03.2017, 28.04.2017, 29.09.2017, 04.12.2017).

Din biletele de externare rezultă că minorul este "cunoscut secției" cu "multiple internări în antecedente", diagnosticul fiind aproape identic la fiecare externare: episod hipomaniacal, tulburări emoționale și de comportament, hipomanie, autoagresivitate.

Pe biletele de externare medicii recomandă: evitarea situațiilor tensional-conflictuale, terapie ocupațională și supraveghere atentă.

În prezent, după externare, i s-a recomandat minorului ședințe de psihoterapie, acesta primind sprijin din partea clinicii New Line din municipiul Brașov, unde a început aceste ședințe din data de 30 aprilie 2018. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov va fi informată despre rezultatul acestor ședințe, minorul beneficiind de o ședință pe săptămână, având recomandate între 3 și 6 astfel de ședințe de psihoterapie.

Doamna Daniela Luca, director general adjunct al D.G.A.S.P.C. Brașov susține că a solicitat doamnei psiholog ce se ocupă de beneficiarii din CTF „Sf. Patrick” întocmirea unui plan de consiliere pentru minorul _____.

Întrebată fiind, **daca a observat simptome ale unei eventuale tentative de suicid la _____, aceasta a negat.** Ni se pune la dispoziție o copie a unui Raport-consiliere psihologică, din care reiese că la data de 28.03.2018, doamna psiholog, _____, a discutat cu _____ despre importanța relațiilor de prietenie dintre oameni. " _____, a manifestat interes față de subiect dezvoltând propria opinie în acest sens."

● Constatăm că, deși minorul este o fire deschisă, vorbăreț, spune fără rețineri că a încercat să-și ia viața, a încercat să-și taie venele, a mai încercat să ia pastile cu intenția de a-și face rău, personalul din CTF „Sf. Patrick” nu a luat măsuri ferme pentru a-l supraveghea atent pe acesta, nu au raportat pe scară ierarhică aceste manifestări ale copilului, pentru a fi consiliat cu mare atenție de către doamna psiholog a centrului, respectiv a notifica Direcției comportamentul nefiresc al beneficiarului.

● Constatăm că, doamna Milena Popa, șef complex C.S. Hărman, în data de 10 aprilie 2018 a procedat la informarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov Brașov despre producerea evenimentului ce a avut loc în ziua de 8 aprilie 2018, semnalând în scris posibilă tentativă de suicid a beneficiarului _____.

Cu toate că, potrivit Standardului 22 din Ordinul nr. 27/2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități:

"Notificarea cu privire la evenimentele importante

Serviciul pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități are obligația de a informa, în scris, factorii direct interesați, cu privire la incidentele deosebite survenite în legătură cu protecția copilului, în maximum 24 de ore de la producerea evenimentului.

Rezultat

Familia sau reprezentantul legal al copilului, precum și serviciul public specializat pentru protecția copilului ori alți factori direct interesați, conform legii, sunt anunțați la timp de toate incidentele deosebite, survenite în legătură cu protecția copilului."

● Constatăm că declarația scrisă a doamnei educator, _____, privind incidentul din seara zilei de 8 aprilie 2018, și declarațiile doamnei Milena Popa, șef complex C.S. Hărman, declarații consemnate în procesul verbal încheiat în urma discuției cu reprezentantul Biroului Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, sunt **contradictorii**.

Totodată, declarația scrisă a doamnei educator, _____, corespunde cu cele declarate de minorul _____, în sensul că acesta a găsit dulapul deschis și cheile pe pervaz, ceea ce constatase și doamna educator în momentul în care a dorit să administreze tratamentul copiilor ("*La ora 20:15, vrând să le administrez tratamentul am constatat că dulapul de medicamente era deschis iar mi-a spus că a luat 5 pastile de Depakine 500.*")

Conform Standardului 13 din Ordinul nr. 27/2004:

13.5. Medicamentele prescrise și cele de uz general, cu excepția celor date în grija copiilor care își administrează singuri propriile medicamente, sunt păstrate **în siguranță, în locuri speciale, încuiate, la care copiii și restul personalului nu au acces.**

Este necesar ca pe viitor aceste prevederi legale să fie respectate cu strictețe, **medicamentele trebuie păstrate în condiții de siguranță**, în sensul că dulapul cu medicamente să fie închis, cheia de la dulapul cu medicamente să fie predată de la o tură la alta, să nu fie păstrată într-un loc cunoscut de copii, iar în respectivul loc copii să nu aibă acces.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 15 alin. (2), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov va dispune măsurile legale pentru ca:

» în cadrul Complexului de Servicii Hărman să fie respectate prevederile Standardului 22 din Ordinul 27/2004 privind procedura de notificare a evenimentelor importante: *Serviciul pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități are obligația de a informa, în scris, factorii direct*

interesați, cu privire la incidentele deosebite survenite în legătură cu protecția copilului, în maximum 24 de ore de la producerea evenimentului.

» păstrarea medicamentelor în cadrul centrului, în condiții de siguranță conform Standardului 13.5 din Ordinul nr. 27/2004: Medicamentele prescrise și cele de uz general, cu excepția celor date în grija copiilor care își administrează singuri propriile medicamente, sunt păstrate în siguranță, în locuri speciale, încuiate, la care copiii și restul personalului nu au acces.

» personalul care are atribuții în supravegherea, îndrumarea, îngrijirea, consilierea beneficiarilor de la Casa de tip familial „Sf. Patrick“ trebuie să se implice în luarea măsurilor care se impun pentru supravegherea mai atentă a minorilor în vederea preîntâmpinării și evitării producerii unor astfel de evenimente pe viitor, mai ales când vorbim de copii care au în istoric medical autovătămarea, heteroagresivitate față de colegi sau față de personalul angajat.

» implicarea continuă a psihologului centrului în realizarea activității de consiliere individuală și evaluare în vederea identificării problemelor/dificultăților cu care fiecare beneficiar se confruntă și informează șeful ierarhic superior cu privire la cele constatate.

2. Directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov va informa instituția Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

București, 8 mai 2018